

r e f l e k

Refleksioner er en klumme hvor kunstneren og skribenten **Monica Ritterband** præsenterer en spændende kunstner, som svarer på spørgsmål. Email: monica@ritterband.dk

s i o n æ r

Jeg har ødelagt masser af billeder

Michael Kvium, en af Danmarks største malere, hvis ikoniske gengivelser af mennesket og dets forfængelighed og forfald, fortæller om sit arbejde med at udpege og påpege blindhed og forløjethed

Stand Up Comedy, 2016. 250 x 200 cm. Oil on Canvas.

Mange af dine figurer fremkalder hos nogle betragtere gru og rædsel... og måske endog afsky? Hvordan ser du de gamle mænd som du beskriver i dine malerier? Og hvorfor tror du at man kan blive så forfærdet ved mødet med dem?

Mine figurer, mine billeder, er tænkte figurer, de er fiktive skuespillere, som jeg bruger til at finde udtryk, vi kan mærke. Jeg forskyder motiverne i forhold til virkeligheden og jeg fjerner alt det nødvendige og sætter tingene sammen på en anderledes måde så det skjulte bliver synligt. Og mine figurer er ikke kun mænd eller gamle, de er ikke et enten eller, de er både babyer og oldinge, mand og kvinde, om du vil, kønnet er ligeegyldigt... jeg vil ikke fremkalde en bestemt fastlåst person, for så bliver det for nemt at tage afstand og sige: "det er jo ikke mig..." Vi er lynhurtige til at pege på andre.

Er du en sort tænder? Hvorfor kan jeg ikke se håbet i dine malerier? Er håbet uinteressant?

På nogen måder er jeg det vel. Det er svært at bibeholde en eller anden form for optimisme. Men hvis jeg var deprimeret, hvorfor skulle jeg så kommunikere til andre mennesker? Der er masser af ting i livet som er svært at se på og som ikke er behagelige. Jeg er på nogle punkter meget sammensat. Men jeg er i hvert fald ikke naiv.

Det er ikke positivt at være lalleglad. Det er kujoneri og det er en flugt! Og det er

nok derfor vi har religionen som fortæller os mennesker, der er så bange for at dø, at der er et liv efter døden. Med hensyn til håbet, hvis jeg ikke havde troen på mennesket, så ville der ikke være en grund for mig til at arbejde med det.

Men du gengiver ret konsekvent forfaldet?

Jeg fokuserer på at undgå idealer og det ideelle. De figurer, som jeg gengiver er os. Som vi ser ud, fysisk såvel som mentalt. Jeg fjerner alt det, vi skjuler.

Vi kender alle en krop der ikke længere er frisk. Men den vil vi ikke se. Vi vil ikke se den del af livet som vi også skal igennem eller er i. Vi mennesker har en ualmindelig stor hang til at fornægte de ting vi ser. Og vi vil ikke se forfaldet, forfaldet som blot er et tegn på at man har fået flere og flere erfaringer. Og det begynder tidligt. Man taber håret, den første rynke melder sig og sådan fortsætter det. Og det skaber angst og i dag gør man alverdens tiltag for at fjerne tegnene. Man flygter fra konfrontationen med døden og med alt det, der henleder opmærksomheden på den. Jeg havde for et stykke tid siden besøg af en gruppe amerikanske kvinder, de var i 60'erne, men de så alle ud som de var i 40'erne. Ved hjælp af plastickirurgi med videre. Det eneste de opnår er, at de ser mere og mere ens ud. De tror, de slipper for angsten, aldringen og døden, men tværtimod bruger de enorme kræfter på at fornægte det, på at fornægte virkeligheden, kræfter som de kunne bruge på at

være til stede i deres liv, i øjeblikket. Forfaldet er en del af livet. Hvis man vil undgå det, må man dø ung. Og netop denne fornægtelse synes jeg er interessant at trække frem i lyset. Jeg fokuserer på den blindhed vi har udstyret os med.

Ser du også ligefrem en samfundsmæssig fare i at ville fortrænge virkeligheden?

Ja, Se blot hvad der skete i Nazityskland, det er det værste eksempel af alle. Det er i virkeligheden tankegangen og kravet om at anderledes udseende, anderledes tænkende, anderledes troende mennesker ikke har en berettigelse.

Vores hjerne opererer med nogle harmoniske størrelser. Vi bliver tiltrukket af harmoni, men hvis vi fuldfører den tankegang om at vi alle skal være fuldstændige harmoniske og dermed lig hinanden, så var det jo svært at genkende hinanden. Og så er Nazityskland ingenting..

Hvordan synes du man skal tackle angsten ved aldringen?

Man kunne for eksempel bare sætte sig ned og opleve den. Jeg har ikke et ærinde om at elske at blive gammel... Men blot at se livet som en oplevelsesrejse, hver dag. Jeg har et værksted i Spanien og der hører jeg tit befolkningen bruge udtrykket "Efimero", som betyder "øjeblikkets kunst, nyd livet, lige nu, i dette øjeblik". Hvis man bruger hele sit liv på at bekæmpe tegnene på dødelighed, så lever man halvt. Man må ikke leve hverken i sin fortid eller sin fremtid, men i sin nutid. Og det er fanneme svært!

Døden var meget mere nærværende for de tidligere generationer, bare tænk på børnedødeligheden dengang... i dag flygter vi fra døden, de gamle sættes på plejehjem og gemmes af vejen og gjort usynlige meget mere end førhen. Og meget mere her nordpå end sydpå.

Det du fortæller mig nu er i virkeligheden en fortælling, en kærligheds-erklæring til alderdommen og de aldrende kroppe, hvorfor maler du dem så ikke smukt?

Det er ikke mit ærinde. Jeg maler nok i virkeligheden mere tanker, det mentale forfald, end mennesker.. Det er kedsommeligt at male et harmonisk menneske. Et menneske som man ser i reklamerne. Som kunstner har man en mur af billeder omkring sig, og det er noget af en indsats at trænge igennem den og gå op imod den verden som er forløjet. Folk siger nogle gange, at det er nogle grimme billeder, jeg maler, fordi det, de ser, er grimme mennesker. Mennesker, der

heller ikke ser intelligente eller smagfulde ud. De siger det, fordi malerierne gør ondt. Ligesom hvis man læser store forfatters værker, de kan også gøre ondt. Når man ser mennesker på plejehjem så fremkalder de også billeder af, at det ikke er det liv, vi selv ønsker os at få. Jeg maler nogle kroppe, det ikke nødvendigvis er rare at være i. Og det kan mange genkende i sig selv.

Og det kan fremkalde en angst for dine billeder?

Ja, på den måde, at de er en konfrontation af livet som man ikke har forsonet sig med. Nemlig den største sorg over at livet har en afslutning. Når vi for eksempel er til en begravelse så hører det med til sorgen, at det fører tanken hen på, at det også er en selv en dag.

Hvis man kun vil se det behagelige, det forløjede, så har jeg fornemmelsen af, at man er styret af angst. Det oplever jeg især hos de mennesker som er meget positive og meget optimistiske. Jeg tænker, at de bruger meget energi på at fastholde løgnen. Og det virker meget mere provokerende på mig.

Det er også en attitude som er blevet utroligt synligt i dag inde på de sociale medier. Det hele går ud på at vise, at man er en succes, at man klarer sig godt, at man er lykkelig. Det opfattes negativt ikke at være lykkelig. Og man skal helst være lykkeligere end alle andre.

I selv dine mest skarpe og satiriske malerier så oplever jeg samtidig at æstetikken også er til stede. Det kan være farvevalg, baggrund... Har du nogensinde lavet værker der var støvsuget for det dystyme, det sorte? I ren æstetik, uden skyggen af brod? Altså et skønmaleri....

Ja, som jeg nu kan gøre det. Jeg malede engang brændeknuder. Jeg gjorde det for at træne mit øje. Hvordan fik jeg dem omskrevet.... De blev da meget smukke, men som udgangspunkt holder jeg fast i at et billede skal skurre. Hvis det man ser, kun bliver oplevet som "Wauw, det er pænt", så interesserer det mig ikke så meget.

Jeg prøver at lave et billede så smukt som muligt, så ærligt som muligt. Så godt som jeg overhovedet kan. Men hvis man er en god kunstner er man ekstrem kritisk overfor sine værker. I virkeligheden er alle de valg man tager mht farver, flader med videre alle æstetiske valg. For målet er jo at det hele skal gå op i en højere enhed. Når et værk begynder at kede mig, så ved jeg at jeg er færdig med det.

